

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING OG ANNEN KRENKENDE ADFERD

Korgen sentralskole

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING OG ANNEN KRENKENDE ADFERD

Korgen sentralskole, Hemnes kommune

1. Mål, jf opplæringslovens §9A-2

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

2. Utdrag fra opplæringslovens §9A

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det skal jobbes kontinuerlig og systematisk for å fremme helsa, miljøet og tryggheten til elevene.

Alle som arbeider ved skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Rektor skal varsles ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal snarest undersøke saken. Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt. Skolen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter første til femte ledd.

Elevene skal delta i i planlegging og gjennomføring av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal informere elevene og foreldrene om rettighetene i kapittel 9A. Samarbeidsutvalg, skoleutvalg, skolemiljøutvalg, elevrådet og foreldrene skal holdes informert om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidlig som mulig tas med i arbeidet med skolemiljøtiltak.

3. Klargjøring av begreper

Med **krenkende adferd** mener vi at elever blir utsatt for sårende handlinger som mobbing, vold, krenkende språkbruk, rasisme, diskriminering, utestenging og uthenging.

Med **mobbing** mener vi at en eller flere elever sier eller gjør vonde eller ubehagelige ting mot en annen elev gjentatte ganger i en situasjon der den som blir utsatt har vanskelig for å forsvare seg.

Med **vold** mener vi at noen bruker fysisk makt for å skade andre.

Med **krenkende språkbruk** mener vi at å bli utsatt for banning, bruk av skjellsord eller andre sårende bemerkninger.

Med **rasisme** mener vi at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget fordi de har annen hudfarge, en annen religion eller snakker et annet språk.

Med **diskriminering** mener vi dårligere behandling eller trakassering på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller etnisk opprinnelse.

Med **utestenging** mener vi å bli holdt utenfor en gruppe eller klasse der en naturlig har tilhørighet.

Med **uthenging** mener vi krenkende ord og negativ omtale på internett, i sosiale medier og i all annen kommunikasjon med andre mennesker.

Med **plikt til å gripe inn mot krenking** menes følgende:

Plikten til å gripe inn er knyttet til krenkelser den ansatte selv er vitne til og som fortsatt pågår. Ofte vil det handle om umiddelbart å stanse negativ oppførsel. Plikten begrenser seg til inngrep som er mulige for den ansatte å gjennomføre, både av hensyn til elevene og seg selv. Grensen for å gripe inn er at den ansatte selv ikke må krenke elever for å få stanset situasjoner eller at det forutsetter en handling som er straffbar. Den ansatte skal heller ikke sette seg selv eller andre i fare for skade.

4. Klargjøring av ansvar

Enhetsleder skole har ansvar for å se til at skolen følger opp handlingsplanen, og at planen gjennomgår årlig revisjon.

Rektor har ansvar for at alle ansatte følger opp regler og rutiner og fremstår som gode rollemodeller. For at arbeidet med skolemiljø skal fungere godt, må rektor sørge for at alle ansatte har den kunnskap og kompetanse som skal til, at skole-hjem-samarbeidet fungerer godt og at det er et godt samarbeid mellom skole og rådsorganene.

Kontaktlærer har ansvar som leder og rollemodell i klasserommet og skal være tydelig på hvilken adferd som er akseptabel. Kontaktlærer skal aktivt og kontinuerlig arbeide for et godt klassemiljø.

Faglærere skal delta aktivt for å avdekke og forebygge mobbing og annen krenkende adferd. Faglærer skal følge opp de regler og avtaler som er gjort med kontaktlærer, for å sikre et godt klassemiljø.

Andre ansatte skal aktivt støtte opp om skolens arbeid for å hindre krenkende adferd, gjennom å følge skolens rutiner og regler. Alle ansatte plikter å involvere seg, dersom de avdekker krenkende adferd.

Foresatte har ansvar for at deres barn følger skolens regler og anvisninger fra skolens ansatte. Det forventes at foresatte formidler positive holdninger om skolens ansatte og elever til sine barn. Foresatte skal formidle til sine barn at mobbing og annen krenkende adferd ikke er akseptabelt. Dersom det avdekkes mobbing, har foresatte ansvar for å bidra til en positiv løsning, sammen med skolen og elevene.

Elever skal forholde seg til kommunens ordensreglement og øvrige regler som gjelder for skolen og klassen. Elevene skal være kjent med at brudd på reglene får konsekvenser. Det forventes at elevene jobber for å utvikle seg selv faglig og sosialt, og at de støtter de ansattes arbeid for et godt skole- og klassemiljø.

Rådsorganene skal være aktiv i arbeid for et godt skolemiljø og komme med innspill som støtter dette arbeidet. Medlemmer i rådsorganer har et særskilt ansvar for å være positive rollemodeller og bidra positivt til skolens arbeid med skolemiljø.

5. Årsplan.

Se også kommunalt årshjul og skolenes årsplaner.

Når	Aktivitet	Ansvarlig	Merknad
Før skolestart høst	Gjennomgang av handlingsplan for alle ansatte	Rektor	Alle ansatte skal ha papirversjon av planen. Muntlig gjennomgang.
Ved skolestart	Orienterere foresatte om handlingsplan og rettigheter vedr §9a	Rektor	Infoskriv til alle. Hele planen sendes hjem til alle nye elever.
Ved skolestart	Orienterere elever om handlingsplan og rettigheter vedr §9a	Kontaktlærer	Gjennomgang i hver klasse. Egen gjennomgang i elevråd.
Høstsemesteret	Elevsamtaler Utviklingssamtaler Foreldremøter	Kontaktlærer	Fokus på skole- og klassemiljø.
Høstsemesteret	Evaluering av rutiner	Rektor	
Høstsemesteret	Orienterere elevråd, FAU, SU og SMU om arbeid med skolemiljø	Rektor	
November	Gjennomføre elevundersøkelse 5. -10. klasse og trivselsundersøkelse for 1. – 4. klasse	Rektor/ kontaktlærer	Følg plan for gjennomføring og oppfølging av elevundersøkelsen.
Hvert tredje år (vårhalvåret)	Gjennomføre ståstedsanalyse	Enhetsleder/ rektor	
Vårsemesteret	Elevsamtaler Utviklingssamtaler Foreldremøter	Kontaktlærer	Fokus på skole- og klassemiljø.
Høstsemesteret	Evaluering av rutiner	Rektor	
Vårsemesteret	Orienterere elevråd, FAU, SU og SMU om arbeid med skolemiljø	Rektor	
Juni	Evaluerer handlingsplanen og oppfølging av denne	Enhetsleder/ rektor	
Hele året	Aktiv bruk av handlingsplanen	Rektor/ alle ansatte	

6. Forebyggende arbeid

MÅL: Elevene skal oppleve et trygt og godt skole- og klassemiljø, med gode relasjoner mellom elevene og mellom elever og voksne.

6.1 Arbeid med klassemiljø

Kontaktlærere og faglærere bruker tid på å etablere seg som tydelige og samkjørte ledere ved oppstart av skoleåret.

Det etableres faste rutiner for plassering i klasserom, start og avslutning av timer.

Klassen utarbeider trivselsregler for klassen og rutiner for orden i klasserommet.

Kontaktlærer har gjennom skoleåret elevsamtaler med elevene og utviklingssamtaler med elev og foresatt, der klassemiljø er et tema.

Kontaktlærer gjør jevnlig vurdering av klassemiljøet og behovet for å presisere regler og rutiner i klassen.

6.2 Motivering for skolearbeid og faglig utvikling

Skolen skal gjennom god undervisning og god undervegsvurdering motivere den enkelte elev forskolefaglig utvikling og på denne måten skape positive holdninger til skole og skolearbeid.

6.3 Forebygging av konfliktsituasjoner

Kontaktlærer tar opp elevenes oppførsel på skolebussen i klassen. Uro, bråk og mobbing på bussen er ikke akseptert.

Det skal være inspeksjon på bussholdeplassen i forbindelse med at bussene kommer om morgenen og ved retur etter skoletid.

Det er faste regler for hvor elevene kan oppholde seg i friminutt, og hva som er tillatt.

Det gjennomføres inspeksjon i friminutt etter egen plan.

6.4 Elevengasjement

Det øves på sosial handlingskompetanse i klassene.

Elevrådet skal være med i planlegging og gjennomføring av miljøtiltak ved skolen. Saker som er av vesentlig betydning for skolemiljøet skal elevrådet bli løpende orientert om. De skal årlig få gjennomgang av resultat av elevundersøkelsen og være involvert i oppfølgingsarbeidet med denne.

6.5 Skole-hjem-samarbeid

Ved skolestart orienteres alle foresatte skriftlig om handlingsplanen og rettigheter vedrørende §9A. Handlingsplanen sendes i sin helhet hjem til de foresatte til alle nye elever ved skolen.

Kontaktlærer presenterer på første foreldremøte hvilke tiltak som gjøres for å etablere et godt skole- og klassemiljø. Kontaktlærer orienterer på samme møte om hvilke forventninger skolen har til foreldrene.

Foresatte henvender seg til kontaktlærer ved bekymringer omkring skolemiljø. Kontaktlærer orienterer foresatte om deres rett til enkeltvedtak i slike saker.

I spesielle saker henvender foresatte seg til skolens administrasjon. Skolens administrasjon orienterer foresatte om deres rett til enkeltvedtak i slike saker.

Kontaktlærer henvender seg til de aktuelle foresatte ved saker som angår enkeltelever. I alvorlige saker involveres skolens administrasjon i kontakten mellom skole og foresatte.

6.6 Skolemiljøutvalget

Skolemiljøutvalget skal årlig få gjennomgang av resultat av og tiltak ifm elevundersøkelse og trivselsundersøkelse.

Saker som er av vesentlig betydning for skolemiljøet skal skolen sørge for at skolemiljøutvalget blir løpende orientert om. Skolemiljøutvalget skal så tidlig som mulig tas med i planlegging og gjennomføring av miljøtiltak ved den enkelte skolen.

7. Kartlegging av det psykososiale miljøet

MÅL: Skolens og den enkelte klasses ledelse skal være godt orientert om skole- og klassemiljøet.

7.1 Elevsamtale og utviklingssamtale

Kontaktlærer tar i elevsamtale opp spørsmål omkring det psykososiale miljøet. Her får hver enkelt elev mulighet for å gi tilbakemelding til sin kontaktlærer om egen opplevelse av klasse- og skolemiljøet. Kontaktlærer følger opp de tilbakemeldingene som elevene gir i disse samtalene. Gjennom utviklingssamtale har elev og foresatt mulighet for å gi tilbakemelding til kontaktlærer om sine opplevelser av klasse- og skolemiljøet. Kontaktlærer følger opp de tilbakemeldingene som elever og foresatte gir i disse samtalene.

7.2 Elevundersøkelse og trivselsundersøkelse

Alle klasser gjennomfører hhv trivselsundersøkelse (1. – 4. klasse) og elevundersøkelse (5. – 10. klasse) i løpet av høsthalvåret.

Kontaktlærer drøfter resultatene med klasseteam og med klassen. Ved behov iverksettes tiltak som evalueres etter et avtalt tidsrom. Kontaktlærer holder rektor orientert om arbeidet med oppfølging av undersøkelsene.

Skoleresultatene drøftes av skolens pedagogiske lederteam. Ved behov iverksettes tiltak som evalueres etter avtalt tid.

Skolens arbeid med elevundersøkelse og trivselsundersøkelse (på klasse- og skolenivå) legges frem for enhetsleder skole og for skolens rådsorganer.

7.3 Kartlegging av klassemiljø

Alle klasser gjennomfører årlig elevundersøkelse eller trivselsundersøkelse, jf. pkt. 7.2.

Klassemiljø tas opp som tema i elevsamtaler og utviklingssamtaler, jf. pkt. 7.1. Ansatte drøfter jevnlig klassemiljøet på klasseteammøter. Elever, faglærere og assistenter melder fra til kontaktlærer, dersom klassemiljøet ikke oppleves som tilfredsstillende. Ved mistanke om at klassemiljøet ikke er godt nok, settes det inn mer omfattende kartlegging av klassemiljøet.

7.4 Observasjoner og henvendelser

Inspektører i friminutt rapporterer til kontaktlærer dersom de observerer krenkende adferd. Det samme gjelder andre ansatte som er sammen med elever i undervisningstimer eller friminutt. Elever og foreldre oppfordres til å melde fra til skolen, dersom de kjenner til tilfeller av krenkende adferd i skoletiden, eller dersom de kjenner til slike tilfeller utenfor skoletiden som vil kunne påvirke skole- og klassemiljøet.

7.5 Avdekking av mobbing og annen krenkende adferd

Kontaktlærer eller andre ansatte kan få mistanke eller avdekke mobbing eller annen krenkende adferd gjennom undersøkelser, observasjoner eller via tilbakemeldinger fra elever og foresatte. Ved mistanke om mobbing eller annen krenkende adferd, skal dette følges opp. Lærere og andre ansatte skal ikke overse konfliktsituasjoner, men undersøke aktivt hva konflikten består i. Ved mistanke eller avdekking av mobbing eller annen krenkende adferd skal kontaktlærer, eventuelt rektor informeres.

Ved mistanke må kontaktlærer skaffe informasjon ved å snakke med ansatte, elever og eventuelt foreldre, og ved å gjennomføre observasjoner.

Ved avdekking av mobbing eller annen krenkende adferd skal det iverksettes tiltak.

8. Tiltak mot krenkende adferd

MÅL: Elever, foresatte og ansatte skal være trygg på at når skolen er kjent med tilfeller av krenkende adferd, settes det inn tiltak som gjør at slik adferd opphører.

8.1 Reaksjon på henvendelser/ observasjoner

Dersom skolen mistenker eller opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt for en elev eller forelder og/eller elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen snarest gjøre undersøkelser og evt. sette i gang tiltak. Den ansatte som mottar en slik henvendelse skal varsle rektor.

Dersom en ansatt blir gjort kjent med en sak som angår elevens skolemiljø, skal vedkommende ansatt umiddelbart undersøke saken og varsle rektor. I forbindelse med slik varsling skal varslings skjema for skolemiljø saker fylles ut.

Skolen har aktivitetsplikt og skolen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå:

- a) Hvilket problem tiltaket skal løse
- b) Hvilke tiltak skolen har planlagt
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) Hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltak
- e) Når tiltakene skal evalueres

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten.

8.2 Behandling av mobbesaker

Når en konflikt-/ mobbesituasjon avdekkes skal det umiddelbart reageres med strukturerte samtaler med de involverte og følge opp aktivitetsplikten. Kontaktlærer må frigjøres for slike samtaler.

- a) **Gjennomfør samtale med den som er utsatt for krenkende adferd**
Gi støtte og still klargjørende spørsmål. Gi presis informasjon om hva man har tenkt å gjøre videre. Lag avtale for oppfølging og sett et tidspunkt for nytt møte.
- b) **Gjennomfør samtale med plagerne enkeltvis.**
Plagerne holdes adskilt mens de venter på tur.
Konfronter plageren med alvor i situasjonen. Ikke gå i diskusjon. Få eleven til å ta avstand fra mobbing og til å forplikte seg på positiv atferd overfor offeret.
- c) **Gjennomfør gruppesamtale med plagerne.**
Gi informasjon. Sørg for at alle plagerne forplikter seg på positiv adferd. Gjør avtale om oppfølging.
- d) **Gjennomfør fellessamtale mellom offer og plagerne**
Gå gjennom det som har skjedd. Informer og planlegg fremover. Avtal nytt møte.
- e) **Gi informasjon til foresatte til de involverte**

8.3 Tiltak for å forbedre klassemiljøet.

Dersom klassemiljøet ikke er tilfredsstillende, skal kontaktlærer og administrasjon følge opp klassen ekstra tett inntil situasjonen er tilfredsstillende. Overfor elevene skal alle voksne være tydelige på hva som er akseptabel adferd. Ordensreglement og klasseregler blir gjennomgått i klassen. Det er spesielt viktig med raske og forutsigbare reaksjoner på krenkende adferd.

Mer konkrete tiltak på klasse- og elevnivå iverksettes etter behov.

Det skal gis informasjon til foresatte om hvordan skolen opplever klassemiljøet, og om hvordan foreldrene kan støtte skolen i arbeidet for et bedre klassemiljø.

9. Evaluering av tiltak

MÅL: Skolen skal gjennom evaluering av iverksatte tiltak forsikre seg om at tiltakene gir ønsket effekt, eventuelt raskt sette i verk alternative tiltak.

9.1 Evaluering av handlingsplanen.

Handlingsplanen blir årlig gjennomgått av skolens pedagogiske lederteam.

9.2 Evaluering av rutiner.

Hvert halvår evaluerer skolen hvordan rutiner i handlingsplanen blir fulgt opp av den enkelte ansatte.

9.3 Evaluering av tiltak på skole- og klassenivå.

Iverksatte tiltak på skole- og klassenivå skal inneholde en dato for evaluering. Evaluering av tiltak på klassenivå skal rapporteres til rektor.

9.4 Evaluering av tiltak regulert gjennom enkeltvedtak.

Iverksatte tiltak regulert gjennom enkeltvedtak skal evalueres i samsvar med vedtakets innhold. I tillegg skal slike tiltak evalueres i samarbeid med elev og foresatte. Dette kan gjøres i forbindelse med utviklingssamtale eller på et eget fastsatt møte. Rektor skal ha tilbakemelding på denne evalueringen.

10. Vedlegg.

- 10.1 Ordensreglement for Hemnes kommune
- 10.2 Kortversjon av handlingsplanen i ppt-format.
- 10.3 Skriftlig informasjon som sendes med elevene ved skolestart
- 10.4 Skolenes varslings skjema for skolemiljø saker